

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายชุมชน 2) เพื่อศึกษาวิธีการจัดการเครือข่ายองค์กรชุมชน 3) เพื่อศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคของกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรชุมชนและปัญหาการดำเนินงานขององค์กรเครือข่าย โดยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ จำนวน 14 คน จากคณะกรรมการบริหารเครือข่ายองค์กรชุมชน สมาชิกเครือข่ายองค์กรชุมชน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการขบวนการสร้างเครือข่ายพัฒนาองค์กรชุมชนของ อำเภอเวียงใหญ่จังหวัดขอนแก่น

ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้ ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย และเป็นคณะกรรมการบริหารเครือข่ายองค์กร เพราะตำแหน่งดังกล่าวเป็นตำแหน่งที่เอื้อให้ได้ข้อมูลรอบด้าน จึงทำให้ทราบว่าขบวนการเกิดเครือข่ายองค์กรชุมชนเกิดขึ้นจากการที่ชุมชนประสบปัญหา โดยเฉพาะปัญหาเด็กขาดสารอาหาร จึงทำให้ชุมชนพยายามหาแนวทางแก้ปัญหาร่วมกันโดยการรวมกลุ่มกันขึ้น ซึ่งมีเจ้าหน้าที่พัฒนาเอกชนเข้ามาเป็นผู้คอยเสริมและให้กับกลุ่ม พร้อมกับสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาให้กับชุมชน มีการเสริมสร้างกระบวนการบริหารองค์กรให้กับชุมชนและผลักดันให้เกิดเชื่อมโยงกันของกลุ่มต่าง ๆ เพื่อรวมพลังกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

ในการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรชุมชนที่นั่นจะต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จากกันและกันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ซึ่งอาจจะใช้วิธีการประชุมและเขียนเขียนสมาชิกเพื่อให้กำลังใจซึ่งกันและกันจะทำให้เกิดความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด และร่วมกันแก้ปัญหาย่างทันท่วงที เป็นรูปธรรม ในการดำเนินงานของเครือข่ายองค์กรชุมชนนั้น จะต้องมีการบริหารที่ดี กล่าวคือ การดำเนินงานจะต้องมีการจัดทำแผน การจัดองค์กร การอำนวยความสะดวกและการควบคุมดูแลที่ดี โดยการให้ทุกส่วนขององค์กรเข้าร่วมดำเนินการจัดทำแผน พร้อมกับจะต้องนำแผนไปใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนและมีการเชื่อมประสานให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความคล่องตัวมีผู้รับผิดชอบ หา

แนวทางขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงาน และมีการควบคุมดูแลสมาชิกได้ทำอยู่ในกรอบกติกาที่วางร่วมกันไว้อย่างเคร่งครัด เพราะจะทำให้การดำเนินงานองค์กรเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ปัญหาและอุปสรรคของขบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรชุมชนที่พบเป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ และปัญหาเกี่ยวกับความไม่พร้อมขององค์กรในการที่จะสร้างเครือข่าย รวมถึงปัญหาการไม่มีองค์ความรู้ในการสร้างเครือข่ายองค์กรชุมชนของผู้ที่เกี่ยวข้อง และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานเครือข่ายองค์กรชุมชนเป็นปัญหาที่พบโดยทั่ว ๆ ไปเช่นเดียวการบริหารจัดการองค์กรอื่น ๆ ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องทำความเข้าใจกัน ปรึกษาหารือกัน เมื่อทุกฝ่ายเข้าใจกันแล้ว ปัญหาดังกล่าวจะหมดไป และปัญหาการดำเนินงานที่สำคัญอีกปัญหาคือ ปัญหาขาดการสร้างผู้นำรุ่นใหม่ขึ้นมาเพื่อทำงานสานต่อกับคณะกรรมการชุดเก่าให้เกิดความต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

ควรมีการส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนให้สามารถจัดการองค์กรได้ด้วยตนเอง โดยรัฐควรเน้นที่การสร้างกระบวนการเรียนรู้ พร้อมทั้งจัดสรรทรัพยากร ลงสู่ชุมชนเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพขององค์กรชุมชนด้านการบริหารให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และในการจัดสรรงบประมาณ ควรให้การสนับสนุนงบประมาณต่าง ๆ ลงไป ให้องค์กรโดยตรงไม่ควรจะผ่านหน่วยงานของรัฐ จะทำให้ประชาชนได้ใช้งบประมาณอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย รวมถึงการส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่มในการต่อยอดภูมิปัญญาดั้งเดิมให้เกิดประโยชน์กับชุมชน

The objectives of this research are 1) to study the movement for creating the community network, 2) to study the management of community network , 3) to study problems and obstacles of the movement and those of the network's organization. Data collection is by the in-depth interview of 14 key-informants who work as the executive committees and members of the community network organizations including concerned officials of Waeng Yai district, Khon Khan province.

Results of the study can be summarized as follows: Most of key-informants are male with the positions of executive committees of the network organization; the birth of the organization for the community network derived from the community's problems, especially the problem of child's malnutrition. The community tried to solve the problem together with group efforts and with advices from the non-government organization's officials (NGO) , creating learning process in problem-solving for the community, promoting the capacity to manage the organization and pushing for creating network among various groups in order to strengthening power for problem-solving.

The extending or joining networks needs regularly exchange of learning experiences among themselves with meetings, visiting leading to closer relationship and readiness to solve the problems. It needs good executive work to manage the community network organization properly; the workplan has to be done realistically; seeking financial support from various agencies for the organization's work to succeed, and so on.

Problems and obstacles found are the management is not quite ready in creating the community network including lacking know-how in this matter . The other problem is how to build new leadership replacing the old one for continuing the task.

Recommendations emerged from this study, among others, are the government should support the creation of community network organization with learning process, resource allocation and the budget paying directly to the community organization for the full benefit of local organization, including blending traditional wisdom with modern knowledge for the development of the community.